7/2954

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0.BMK.0.12-600-148
KONU : Yazılı Soru Önergesi

31.08.04* 19736

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğünün 09.07.2004 tarihli ve B.02.0.KKG.0.12/106-370-15/3312 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Emin ŞİRİN'e ait 7/2954 esas numaralı yazılı soru önergesinde belirtilen hususlar değerlendirilmiş ve sözkonusu hususlara dair Bakanlığımız görüşü aşağıda belirtilmiştir.

1) 4964 sayılı Kanunla değişik 4734 sayılı Kamu İhale Kanununun "Kapsam" başlıklı 2 inci maddesinin 2 nci fıkrasında enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektörlerinde faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketlerin bu Kanun kapsamı dışında olduğu hükme bağlandıktan sonra, "İstisnalara İlişkin Esas Ve Usuller" başlıklı geçici 4 üncü maddesinin son fıkrasında; enerji, su, ulaştırma ve telekomünikasyon sektöründe faaliyet gösteren teşebbüs, işletme ve şirketlerin, özel kanunları yürürlüğe girinceye kadar bu Kanunun 3 üncü maddesinin (g) bendi hükmüne, bu bent kapsamında yer almayan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinde ise Kanunun diğer hükümlerine tabi olacakları hüküm altına alınmıştır.

Diğer yandan; enerji, su, telekomünikasyon, ulaştırma sektörlerinde faaliyet gösteren kuruluşların alımlarını düzenlemeye yönelik olarak Kamu İhale Kurumu tarafından yapılan çalışmalar sonucunda "Su, Enerji, Ulaştırma, Telekomünikasyon ve Posta Hizmet Sektörlerinde Faaliyet Gösteren Kurum ve Kuruluşlar ile Kamu Teşebbüsleri İhale Kanunu Taslağı" hazırlanmıştır.

Avrupa Birliği uygulamalarına paralel bir düzenleme getirilmek amacıyla bu sektörlerde faaliyet gösteren bütün kamusal kuruluşlar ve imtiyaz sahibi özel kuruluşlar da Kanun taslağı kapsamına dahil edilmiştir.

Kamu İhale Kurumunun hazırladığı taslak Bakanlığımızca incelenmeye devam etmektedir.

2) "Su, Enerji, Ulaştırma, Telekomünikasyon ve Posta Hizmetleri Sektörlerinde Faaliyet Gösteren Kurum ve Kuruluşlar İle Kamu Teşebbüsleri İhale Kanunu Taslağının "Tanımlar" başlıklı 2 nci maddesinde;

İdare, "Merkezi idare kapsamındaki kamu kurumları, il özel idareleri ve belediyeler, fonlar ve bunlara bağlı döner sermayeli kuruluşlar, birlikler ve işletmeler ile özellikle kamu menfaatine yönelik sınai ve ticari vasıflı olmayan ihtiyaçların karşılanması gayesiyle kurulmuş, tüzel kişiliğe sahip ve idare kapsamındaki kurum ve kuruluşlar tarafından; finansmanı ağırlıklı olarak karşılanan veya alımları ve/veya yönetimleri bu kurum ve kuruluşlar tarafından denetlenen veyahut idare heyeti, yönetim kurulu veya denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlası bu kurum ve kuruluşlar tarafından tayin edilen kamu hukukuna tabi kuruluş, teşebbüs, işletme, birlik, vakıf ve dernekler ile bu kurum ve kuruluşların aralarında kurdukları birlik ve işletmeler,"

Kamu teşebbüsü, "İdarelerin doğrudan veya dolaylı hakim etkisinde bulunan ve iktisadi faaliyet yürüten kuruluş,"

Hakim etki, "Doğrudan veya dolaylı olarak bir teşebbüsün; kayıtlı sermayesinin çoğunluğuna sahip olunması veya teşebbüs tarafından çıkarılan hisselere bağlı oy çoğunluğunun kontrol edilmesi veya teşebbüsün idare, yönetim veya denetim kurulu üyelerinin yarısından fazlasını atayabilme erki,"

Bağlantılı teşebbüs, "Bir idarenin veya kamu teşebbüsünün doğrudan veya dolaylı hakim etkisi altında bulunan veya bir idare, kamu teşebbüsü veya özel ya da münhasır hak sahibi kuruluş üzerinde hakim etki tesis eden veya idare, kamu teşebbüsü veya özel ya da münhasır hak sahibi kuruluş ile birlikte mülkiyet, sermayeye iştirak veya tabi olduğu kurallar bakımından, bir diğer kamu teşebbüsünün hakim etkisinde bulunan teşebbüs,"

Özel hak, "Mevzuatında belirlenen yetkili makam tarafından 4 üncü maddede belirtilen kamu hizmeti faaliyetlerinin bir veya birkaçının belirli bir süre ve belirli bir coğrafi alanda yürütülmesi için ikiden az olmamak üzere sınırlı sayıda kamu veya özel teşebbüs lehine tesis edilen hak",

Münhasır hak, "Mevzuatında belirlenen yetkili makam tarafından, 4 üncü maddede belirtilen kamu hizmeti faaliyetlerinin bir veya birkaçının belirli bir süre ve belirli bir coğrafi alanda yürütülmesi için tek bir kamu veya özel teşebbüs lehine tesis edilen hak,"

olarak tanımlanmaktadır.

Anılan Taslağın, "Kapsam" başlıklı 3 üncü maddesinde, Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen kamu hizmeti faaliyetlerini yürüten idareler ile idare ve kamu teşebbüsü sayılmayan özel veya münhasır hak sahibi kuruluşların bu faaliyetlerine ilişkin mal veya hizmet alımları ve yapım işleri ile faaliyetlerine bakılmaksızın kamu teşebbüslerinin her türlü mal veya hizmet alımları ve yapım işleri ihalelerinin bu Kanun hükümlerine tabi olduğu öngörülmüştür.

"Kamu hizmeti faaliyetleri" başlıklı 4 üncü maddesinde ise Kamu hizmeti faaliyetleri,

a) Gaz, ısı, elektrik veya içme suyunun üretilmesi, iletilmesi veya dağıtılmasına ilişkin olarak kamuya hizmet sunma amacıyla sabit şebekelerin temini veya işletilmesi ile bu şebekelere gaz, ısı, elektrik veya içme suyu tedariki,

b) Hizmet verilecek güzergah şartları, hazır tutulan kapasite veya hizmetin sıklığı gibi işletmeye ilişkin şartların yetkili makam tarafından tespit edilmesi kaydıyla, demiryolu, otomatik sistem, tramvay, troleybüs, otobüs veya kablolu vasıtalarla kamuya ulaştırma hizmeti sunan şebekelerin temini veya işletilmesi,

c) Postaların teslim alınması, sınıflandırılması, nakli ve teslim edilmesini içeren posta hizmetlerinin sunulması veya posta hizmetleri dışında kalan aşağıda sayılan hizmetler,

d) Bir kamu telekomünikasyon şebekesinin temini veya işletilmesi ve radyo ve televizyon dışında, telekomünikasyon usulleriyle kamu telekomünikasyon şebekesi üzerinden sinyallerin tamamen veya kısmen nakledilmesi,

e) Petrol, gaz, kömür veya diğer katı yakıtların aranması ve çıkarılması amacıyla coğrafi bir sahanın kullanılmasına ilişkin faaliyetler,

f) Hava, deniz veya iç su yolu taşımacılığı yapanlara havaalanı, liman, iç liman veya diğer terminal tesislerinin temini amacıyla coğrafi bir sahanın kullanılmasına ilişkin faaliyetler

olarak belirlenmiş; buna karşılık,

a) Gaz veya ısının, birinci fıkrada sayılanlar dışındaki bir faaliyetin kaçınılmaz sonucu olarak üretilmesi, kamu şebekesine tedarikin sadece bu üretimden ekonomik bakımdan faydalanma amacına yönelik olması ve cari yıl dahil son üç yılın ortalaması dikkate alındığında, tedarik miktarının kamu teşebbüsü veya münhasır hak sahibi kuruluşun cirosunun % 20'sini aşmaması,

b) Elektrik veya içme suyunun, birinci fıkrada sayılanlar dışındaki bir faaliyet için gereken tüketimi karşılamak amacına yönelik olarak üretilmesi, kamu şebekesine tedarikin kamu teşebbüsü veya münhasır hak sahibi kuruluşun sadece kendi tüketimine bağlı olması ve cari yıl dahil son üç yılın ortalaması dikkate alındığında, kamu teşebbüsü veya münhasır hak sahibi kuruluşun toplam elektrik veya içme suyu üretiminin % 30'unu aşmaması,

hallerinde, kamuya hizmet sunan şebekelere kamu teşebbüsü ya da özel veya münhasır hak sahibi kuruluş tarafından gaz, ısı, elektrik veya içme suyu tedarikine ilişkin faaliyetlerin kamu hizmeti faaliyetinden sayılmayacağı öngörülmüştür.

Diğer taraftan, taslağın "Eşik Değerler" başlıklı 6 ncı maddesi ile yapılan düzenleme ile de, taslağın 4 üncü maddesine göre kamu hizmeti faaliyeti yürüten idare, kamu teşebbüsü veya özel veya münhasır hak sahibi kuruluşların, bu faaliyetlerine ilişkin, katma değer vergisi (KDV) hariç yaklaşık maliyeti belli bir parasal limitin üzerinde olan mal veya hizmet alımları ile yapım işleri ile 4 üncü maddede belirtilen kamu hizmeti faaliyetlerinde bulunmayan kamu teşebbüslerinin katma değer vergisi (KDV) hariç yaklaşık maliyeti belli bir parasal limitin üzerinde olan mal ve hizmet alımları ile yapım işlerinin bu Kanun hükümlerine tabi olacağı,

Taslağın "Eşik değerlerin altında kalan ihaleler" başlıklı 7 nci maddesinde ise, bu Kanun kapsamındaki kurum ve kuruluşların, yaklaşık maliyeti 6 ncı maddede belirtilen eşik değerlerin altında kalan mal veya hizmet alımı ile yapım işi ihalelerine ilişkin esas ve usulleri belirleyen yönetmeliklerin, ilgili kurum ve kuruluşlarca şeffaflık, aday ve isteklilere karşı eşit muamele ve mevcut rekabet ortamında kamu için azami istifadeyi sağlama ilkeleri doğrultusunda hazırlanarak, Kurumun uygun görüşü ile yürürlüğe konulacağı belirtilmiştir.

Yukarıda yer alan Kanun Taslağı hükümleri doğrultusunda; Taslağın 4 üncü maddesinde belirtilen kamu hizmeti faaliyetlerinde bulunan idareler ve özel veya münhasır hak sahibi kuruluşlar, bu faaliyetlerine ilişkin olarak yaklaşık maliyeti eşik değere eşit veya üzerindeki mal ve hizmet alımları ile yapım işleri ihalelerini, kamu teşebbüsleri ise, faaliyetlerine bakılmaksızın yaklaşık maliyeti Kanun Taslağının 6 ncı maddesinde belirtilen eşik değerlere eşit ve üzerindeki her türlü mal ve hizmet alımları ile yapım işi ihalelerini, bu Kanunda belirtilen esas ve usullere göre yürütecektir.

7/7954

Bu itibarla, Avrupa Birliği uygulamalarına paralel bir düzenleme yapmak amacıyla enerji, su, ulaştırma, telekomünikasyon ve posta hizmetlerinde faaliyet gösteren bütün kurum ve kuruluşlar ile özel veya münhasır hak sahibi kuruluşlar, hazırlanan Kanun Taslağı kapsamına dahil edilmiş, böylece Belediyelerin, su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek ve bu amaçla gereken her türlü tesisi kurmak, kurulu olanları devralmak ve bir elden işletmek üzere kurulan İSKİ, ASKİ gibi kuruluşlarının da taslağın 4 üncü maddesinde sayılan kamu hizmetleri bakımından çıkarılacak yeni Kanuna tabi olmaları öngörülmüştür.

Bilgilerine arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

DAĞITIM

Gereği için :
Türkiye Büyük Millet Meclisi Bşk.na

Bilgi için :
Başbakanlığa